

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום חמישי י"ב בטבת תשע"ז

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

גיטין - י"א

1. רבי שמעון הכשיר אף גיטי נשים ועבדים שחותמיהן עכו"ם. כיצד התיר, הרי הם אינם 'בני כריתות'? מדובר שיש עדי מסירה יהודים, וסבר כרבי אלעזר, שעדי מסירה כרתי. ואע"פ שר' אלעזר מודה במזויף מתוכו - שפסול, שמא יבואו לסמוך על הפסולים החתומים בו. מדובר בשמות עכו"ם מובהקין - כגון: הורמיז, ואבודיגא, בר שיבתאי, ובר קידרי, ובאטי, ונקים אונא. ולא יסמכו עליהם. [לפ"ז כוונת הסיפא: א. בשמות שאין מובהקין, נעשה כמי שנעשו בהדיוט ופסולין. ב. אב"א: גיטי ממון פסולים - רק בזמן שנעשו בהדיוט].
2. ברייתא - איזה סמך הביא ר' שמעון לשיטתו? כל השטרות ואף גיטי נשים ועבדים העולין בערכאות עכו"ם, אע"פ שחותמיהן עכו"ם - לכו"ע כשרים, ונחלקו בזמן שנעשו בהדיוט - שר"ע מכשיר, וחכמים פוסלים, חוץ מגיטי נשים ועבדים שכשרים כיון שסומכים על עדי מסירה. שיטת רשב"ג - ההיתר בגיטי נשים ועבדים, הוא רק במקום שאין ישראל חותמין. אבל במקום שישראל חותמין - אף בשמות מובהקין פסול, שמא יכשירו גם בשמות שאינם מובהקין. אמנם - לא גזרו במקום שאין ישראל חותמין שמא יכשירו במקום שחותמין - כיון שמקום במקום לא יחליפו, ורק שם בשם עלולים להחליף.
3. רבינא רצה להכשיר שאר שטרות, בכינופיא דארמאי - שאינן ערכאות. מה טען לו רפרם? שנינו דווקא ערכאות, משמע שדווקא על ממונים אפשר לסמוך.
4. רבא: שטר ממון שכתוב בפרסית וחתמו פרסיים הדיוטות עליו, ומסרוהו בפני ישראלים, אפשר לגבות בו מבני חורין. באיזה אופן העמידו היתר זה?
 - א. שהישראלים יודעים לקרוא פרסית.
 - ב. שהכתב אינו יכול להזדייף - שהקלף מעובד בעפצים וניכרת מחיקה בו, כמו שעושים אצל ישראל.
 - ג. כשחזרו מענינו של שטר בשורה אחרונה, כאצל ישראל.
 הטעם שאעפ"כ ממשועבדים לא יגבו - כיון שאין חותמים ישראלים שיוציאוהו את הקול.
5. שאל ריש לקיש את ר' יוחנן: גט שבא מארץ ישראל שחותמין עליו עדים ששמותן כעכו"ם ואיננו יודעים מי הם, האם נכשירו בצירוף עדי מסירה? ענה לו: הכשרנו רק בשמות לוקוס ולוס, שאין ישראלים בשמות כאלו, ואין חשש שיסתמכו עליהם כעדי מסירה, אבל בשמות שיש להסתפק אם הם של יהודים - לא היינו מכשירים. והקשו מהברייתא - גיטין הבאים ממדינת הים ועדים חתומים עליהם, אע"פ ששמותיהן כשמות עכו"ם - כשירין, מפני שרוב ישראל שבחו"ל שמותיהן כשמות עכו"ם, ומשמע אפילו בלא עדי מסירה, וכ"ש כשיש בעדי מסירה, ומדוע אמר ר' יוחנן לוקוס ולוס דוקא. ותירצו - שם ההיתר כפי שכתוב הטעם - מפני שרוב ישראל שבחו"ל שמותיהן כשמות עכו"ם, אבל בגט שהגיע מארץ ישראל אין להכשיר. [יש אומרים שאכן הקשה לו בבאין מחו"ל ופשט לו מברייתא זו שכשרים].
6. משנה - האומר תן גט זה לאשתי ושטר שחרור זה לעבדי, האם יכול לחזור בו קודם שהגיע ליד העבד או האשה?
 - א. ר' מאיר - בשניהם יכול לחזור.
 - ב. חכמים - רק בגיטי נשים יכול לחזור, כיון שחוב הוא לה להתגרש כיון שהבעל חייב במזונותיה, ואינה זוכה בו שלא בפניה. אבל בשחרורי עבדים שזכות הוא להם כיון שהאדון אינו מחויב לזון עבדו, זכין לעבד שלא בפניו, והאדון אינו יכול לחזור. אמר להם ר' מאיר - הרי הוא פוסל את עבדו מתרומה בשחרור זה, כשם שהוא פוסל את אשתו. ובגמרא יתבאר תשובתם.
7. רב הונא ורב יצחק בר יוסף ישבו לפני ר' ירמיה רבם שנמנם. ורב הונא הוכיח ממשנתנו שהשליח תופס לעבד, שהתופס לבעל חוב - קנה, ואפילו במקום שחב לאחרים, שהרי במשנתנו זה חוב לאדון. מה אמר להם ר' ירמיה שלבנתיים התעורר? דרדקי! ר' יוחנן פסק שבמקום שחב לאחרים - לא קנה, ומה שבמשנתנו העבד קנה כיון שכל האומר תנו כאומר זכו דמי.

"אינו דומה השונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחת" (חגיגה ט)